

**WYMAGANIA EDUKACYJNE
NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRODROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN Z
JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VII**

Na daną ocenę obowiązują ucznia również wymagania na wszystkie oceny niższe oraz te, które należało spełnić we wcześniejszych latach. Każdy uczeń zobowiązany jest przeczytać wszystkie obowiązujące lektury i znać ich treść.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie, nawet z pomocą nauczyciela, wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

Sprawności	Wymagania edukacyjne			
	ocena: dopuszczający	ocena: dostateczny	ocena: dobry	ocena: bardzo dobry
	Uczeń:			

<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka, dramat; - rozróżnia gatunki poszczególnych rodzajów (komedia, dramat, tren, fraszka, pieśń); - wskazuje elementy dramatu; - rozpoznaje symbol, alegorię, zdrobnienie; - określa wartości estetyczne tekstów; - dokonuje interpretacji głosowej czytanych, wygłaszanych tekstów; - nazywa elementy dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia) i stara się określić ich wartości estetyczne; - zna terminy adaptacja filmowa i adaptacja teatralna. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje rodzaje literackie - epika, liryka, dramat – i wymienia ich cechy charakterystyczne; - rozróżnia gatunki poszczególnych rodzajów (pamiętnik, komedia, dramat, tren, fraszka, pieśń, hymn, sonet, ballada) i potrafi wskazać ich poszczególne elementy; - rozpoznaje symbol, alegorię, zdrobnienie, zgrubienie, neologizm; - potrafi nakreślić problematykę egzystencjalną w tekście; - określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury; - stosuje akapity, dba o spójne nawiązania między poszczególnymi częściami wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje rodzaje literackie - epika, liryka, dramat – i wymienia ich cechy charakterystyczne; - rozróżnia gatunki poszczególnych rodzajów (pamiętnik, komedia, dramat, tren, fraszka, pieśń, hymn, sonet, ballada) i potrafi wskazać ich podstawowe cechy; - przypisuje utwór literacki do właściwego rodzaju literackiego; - rozpoznaje symbol, alegorię, zdrobnienie, zgrubienie, neologizm i potrafi określić ich funkcje; - potrafi szerzej nakreślić problematykę egzystencjalną w tekście; - analizuje językowe i pozajęzykowe środki perswazji w reklamie prasowej; - określa znaczenia symboliczne w tekstach kultury; - dokonuje interpretacji głosowej 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje rodzaje literackie - epika, liryka, dramat – i wymienia ich cechy charakterystyczne; - uzasadnia przynależność utworu do określonego rodzaju literackiego; - rozróżnia gatunki poszczególnych rodzajów (pamiętnik, komedia, dramat, tren, fraszka, pieśń, hymn, sonet, ballada) i wymienia ich podstawowe cechy; - przypisuje utwór literacki do właściwego rodzaju literackiego; - potrafi dokonywać porównań, odróżnia cechy rodzajowe i gatunkowe; - rozpoznaje symbol, alegorię, zdrobnienie, zgrubienie, neologizm i potrafi określić ich funkcje; - szeroko nakreśla problematykę egzystencjalną w tekście, odwołując się do innych podobnych tekstów – potrafi wskazać
--	--	--	---	--

			<p>czytanych, recytowanych tekstów; - nazywa i interpretuje elementy dzieła sztuki;</p>	<p>podobieństwa i różnice; - określa wartości estetyczne tekstów; - określa znaczenia symboliczne w tekstach kultury; - dokonuje interpretacji głosowej czytanych, recytowanych tekstów; - nazywa i interpretuje elementy dzieła sztuki; - wykorzystuje w objaśnieniu tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze. - dobierając odpowiednie słownictwo, tworzy tekst wyrażający intencje nadawcy;</p>
--	--	--	---	---

II. Kształcenie językowe.	<p>- rozpoznaje wyraz podstawowy i pochodny; - zna pojęcie rodziny wyrazów; - wie, czym jest błąd językowy;</p>	<p>- rozpoznaje wyraz podstawowy i pochodny; - zna pojęcie rodziny wyrazów; - wie, czym jest rdzeń, podstawa słowotwórcza</p>	<p>- rozpoznaje wyraz podstawowy i pochodny, potrafi tworzyć wyrazy pochodne; - zna pojęcie rodziny wyrazów;</p>	<p>- rozpoznaje wyraz podstawowy i pochodny, tworzy wyrazy pochodne; - zna pojęcie rodziny wyrazów; - wie, czym jest rdzeń,</p>
----------------------------------	---	---	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - wie, czym jest formant, podstawa i słowotwórcze znaczenie wyrazu; - rozpoznaje imiesłowy; - tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone i odróżnia wypowiedzenia współrzędnie złożone od podrzędnie złożonych; - rozpoznaje mowę zależną i niezależną; - wie, czym jest homonim; - zna odmiany środowiskowe języka; - potrafi odróżnić przytoczenia cudzych wypowiedzi; - zna znaki interpunkcyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> i formant w wyrazach pochodnych oraz słowotwórcze znaczenie wyrazu; - zna zasady tworzenia wyrazów złożonych i potrafi odróżniać ich typy; - rozpoznaje imiesłowy i tworzy je oraz rozumie ich funkcje; - tworzy i rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone; - odróżnia wypowiedzenia współrzędnie złożone od podrzędnie złożonych; - potrafi dokonywać przekształceń wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; - odróżnia mowę zależną od niezależnej oraz nazywa poszczególne typy mowy; - zna homonimy, potrafi podać ich przykłady; - zna odmiany środowiskowe języka, potrafi podać ich główne cechy; - wie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, czym jest rdzeń, podstawa słowotwórcza i formant w wyrazach pochodnych; - zna pojęcie słowotwórcze znaczenie wyrazu; - potrafi utworzyć rodzinę wyrazów; - zna zasady tworzenia wyrazów złożonych i potrafi odróżniać ich typy oraz je tworzyć; - rozpoznaje imiesłowy i tworzy je oraz rozumie ich funkcje; - stosuje imiesłowy w mowie i w piśmie; - używa konstrukcji z imiesłowowym równoważnikiem zdania; - tworzy i rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone; - odróżnia wypowiedzenia współrzędnie złożone od podrzędnie złożonych; - potrafi dokonywać przekształceń wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; 	<ul style="list-style-type: none"> podstawa słowotwórcza i formant w wyrazach pochodnych; - potrafi utworzyć rodzinę wyrazów; - zna zasady tworzenia wyrazów złożonych i potrafi odróżniać ich typy oraz je tworzyć; - zna pojęcie słowotwórcze znaczenie wyrazu; - potrafi utworzyć rodzinę wyrazów; - zna zasady tworzenia wyrazów złożonych i potrafi odróżniać ich typy oraz je tworzyć; - wykorzystuje wiedzę z zakresu słowotwórstwa w tworzonych przez siebie tekstach; - rozpoznaje imiesłowy i tworzy je oraz rozumie ich funkcje; - poprawnie i celowo używa konstrukcji z imiesłowowym równoważnikiem zdania; - tworzy i rozróżnia wypowiedzenia wielokrotnie złożone - odróżnia wypowiedzenia współrzędnie złożone od
--	--	--	--	---

		<p>wypowiedziach;</p> <ul style="list-style-type: none"> - posiada wiedzę na temat wymiany samogłosek w wyrazach pokrewnych i tematach fleksyjnych; - potrafi odróżnić przytoczenia cudzych wypowiedzi; - zna znaki interpunkcyjne; - pracuje nad poprawną pisownią; - dostrzega błędy językowe i potrafi je skorygować. 	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje wypowiedzenia złożone w wypowiedziach ustnych i pisemnych oraz stosuje związane z nimi znaki interpunkcyjne; - odróżnia mowę zależną od niezależnej oraz nazywa poszczególne typy mowy; - potrafi dokonać przekształceń mowy zależnej i niezależnej; - zna homonimy, potrafi podać ich przykłady; - zna odmiany środowiskowe języka, potrafi podać ich główne cechy oraz rozumie ich funkcje; - wie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach; - posiada wiedzę na temat wymiany samogłosek w wyrazach pokrewnych i tematach fleksyjnych; - potrafi przytaczać cudze wypowiedzi; - zna znaki interpunkcyjne, pisze z nielicznymi błędami ortograficznymi. 	<p>podrzędnie złożonych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi dokonywać przekształceń wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; - stosuje wypowiedzenia złożone w wypowiedziach ustnych i pisemnych oraz poprawnie stosuje związane z nimi znaki interpunkcyjne; - odróżnia mowę zależną od niezależnej oraz nazywa poszczególne typy mowy; - potrafi dokonać przekształceń mowy zależnej i niezależnej; - zna homonimy, potrafi podać ich przykłady; - zna odmiany środowiskowe języka, potrafi podać ich główne cechy oraz rozumie ich funkcje; - wie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach; - posiada wiedzę na temat wymiany samogłosek w wyrazach pokrewnych i tematach fleksyjnych; - potrafi przytaczać cudze
--	--	---	--	--

				wypowiedzi; - zna i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne; - nie popełnia błędów ortograficznych.
--	--	--	--	--

III. Tworzenie wypowiedzi.	- tworzy logiczną i uporządkowaną wypowiedź; - stara się stosować odpowiednią formę gatunkową i kompozycyjną; - dba o układ graficzny; - stosuje akapity i rozumie ich rolę; - wie, czym są: teza, hipoteza i argumenty; - tworzy rozprawkę i recenzję; - dokonuje przekształceń tekstu: skracania, streszczania i rozbudowywania.	- zna retoryczne środki językowe i rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę; - tworzy logiczną i uporządkowaną całość w zakresie wypowiedzi słownych i pisemnych; - stosuje odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; - stosuje akapity i rozumie ich rolę; - wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy; - argumentuje, pisząc rozprawkę oraz inne teksty wymagające argumentowania; - potrafi wskazać środki perswazji w tekstach reklamowych;	- zna retoryczne środki językowe, rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę i funkcjonalnie je wykorzystuje; - tworzy logiczną i uporządkowaną całość w zakresie wypowiedzi słownych i pisemnych; - stosuje odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; - stosuje akapity i rozumie ich rolę; - wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy; - argumentuje, pisząc rozprawkę oraz inne teksty wymagające argumentowania i uzasadniania;	- zna retoryczne środki językowe, rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę i funkcjonalnie je wykorzystuje; - tworzy logiczną i uporządkowaną całość w zakresie wypowiedzi słownych i pisemnych; - stosuje odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; - stosuje akapity, rozumie ich rolę i potrafi różnicować ich długość; - wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy; - argumentuje, pisząc rozprawkę oraz inne teksty wymagające argumentowania i
-----------------------------------	--	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> - tworzy rozprawkę i recenzję; - dokonuje przekształceń tekstu: skracania, streszczania i rozbudowywania. 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi wskazać środki perswazji w tekstach reklamowych; - tworzy rozprawkę i recenzję; - dokonuje przekształceń tekstu: skracania, streszczania i rozbudowywania. - opisuje elementy dzieła malarskiego i wykorzystuje z pomocą nauczyciela odpowiednie konteksty. 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadniania; - - wskazuje środki perswazji w tekstach reklamowych; - świadomie dobiera formy wypowiedzi ustnej i pisemnej, uwzględniając ich przeznaczenie; - tworzy rozprawkę i recenzję; - dokonuje przekształceń tekstu: skracania, streszczenia i rozbudowywania.
--	--	--	--	--

IV. Samokształcenie.	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia fakty od opinii; - potrafi wyszukać informacje i skorzystać z nich; 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia informacje od opinii; - korzysta z informacji, szanując prawa autorskie; - zna i stosuje zasady higieny pracy umysłowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia informacje od opinii; - korzysta z informacji, szanując prawa autorskie; - potrafi posłużyć się opinią własną i cudzą, odpowiednio argumentując; - zna i stosuje zasady higieny pracy umysłowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia informacje od opinii; - korzysta z informacji, szanując prawa autorskie; - potrafi posłużyć się opinią własną i cudzą, posługując się bogatą argumentacją - zna i stosuje zasady higieny pracy umysłowej.
-----------------------------	--	--	---	--

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który prezentuje bardzo wysoki poziom i widoczne postępy w opanowaniu wiedzy oraz umiejętności przewidzianych w podstawie programowej, a także dba o rozwój uzdolnień polonistycznych.

I. W zakresie kształcenia literackiego i kulturowego:

- bezbłędnie opanował pojęcia i umiejętności z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego;
- odczytuje przenośny sens utworów poetyckich oraz prozatorskich;
- dokonuje trafnych interpretacji, posługując się przykładami i porównaniami spoza lektury szkolnej;
- czyta, rozumie i wykorzystuje teksty popularnonaukowe, naukowe i publicystyczne.

II. W zakresie kształcenia językowego:

- celująco opanował wiadomości i umiejętności z zakresu kształcenia językowego;
- świadome stosuje wiedzę językową.

III. W zakresie tworzenia wypowiedzi:

- swobodnie i na wysokim poziomie posługuje się wszystkimi przewidzianymi w programie formami wypowiedzi pisemnych i ustnych, a dodatkowo tworzy własne prace – teksty prozatorskie, poetyckie oryginalne pod względem treści i stylu;
- wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową;
- dba o estetykę zapisu.

IV. W zakresie samokształcenia:

- trafnie odróżnia informacje od opinii;
- korzysta z informacji, szanując prawa autorskie;
- właściwie potrafi się posłużyć opinią własną i cudzą, odpowiednio i bogato przy tym argumentując;
- zna i stosuje zasady higieny pracy umysłowej.